

ዳኞች፡-

ብርሃኑ አመነው

በዕውቀት በላይ

እንዳሻው አዳነ

ሃይሉ ነጋሽ

እትመት አሠፋ

አመልካች፡- አቶ ተስፋዬ በቀለ -ቀረቡ

ተጠሪ፡- የፌዴራል ዓቃቤሕግ- ቀረቡ

መዝገቡን መርምረን ተከታዩን ፍርድ ሠጥተናል፡፡

ፍርድ

የአሁን ተጠሪ አመልካች የወንጀል ሕጉን አንቀጽ 32/1/ሀ እና 676/1 በመተላለፍ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ማሕበር ሥብሐት ቅድስት ልደታ ለማርያም ደብረመድሐኒት መድሐኔዓለም ቤተክርስቲያን ሒሳብ ሹም ሆኖ ሲሰራ ከመጋቢት 2004 ዓ.ም እስከ ሕዳር 2005 ዓ.ም ድረስ ሲሰራ ሀላፊነቱን ወደጎን በመተው የሂሳብ አሰራር እና ደንብ ከሚፈቅደው ውጪ ብር 689,688.34 / ሥድሥት መቶ ሠማንያ ዘጠኝ ሺህ ሥድሥት መቶ ሠማንያ ሥምንት ብር ከሠላሣ አራት ሣንቲም / ከሥር 1ኛ ተከላሽ ጋር በአንድነት በማጉደል ከባድ የእምነት ማጉደል ወንጀል ፈጽሟል በማለት ያቀረበበትን ክስ የተመለከተው የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት የተጠሪን ምስክሮች ከሰማ በኋላ አመልካች ሊከላከል የሚገባው በወንጀል ሕጉ አንቀጽ 675/1 መሠረት ነው በማለት ብይን ከሰጠ በኋላ የአመልካችን መከላከያ

ምስክሮች ሰምቶ አመልካች በወንጀል ሕግ አንቀጽ 675/1/ መሠረት ጥፋተኛ ነው በማለት በአንድ አመት ከሥምንት ወር ቀላል እሥራት እንዲቀጣ ወስኗል።

አመልካች በዚህ ውሳኔ ቅር በመሰኘት ለፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት ይግባኝ አቅርቧል። ይግባኝ የቀረበለት ፍ/ቤት ግራቀኙን ካከራከረ በኋላ አመልካች የአዲት ምርመራው በሚከናወንበት ወቅት በሐገር አቀፍ ምርጫ በምርጫ አስፈጻሚነት ሥራ ላይ የነበሩ መሆኑ፤ የፍትሕ ሚኒስቴርም አመልካች ኦዲቱ በተሰራበት ወቅት በሐገራዊ የምርጫ ማስፈጸም ሥራ ላይ የነበሩ መሆኑን አረጋግጦ አመልካች በተገኙበት የአዲት ሥራው ተከናውኖ ውጤቱ እንዲገለጽለት ለአዲስአበባ ፖሊስ ኮሚሽን የልዩ ልዩ ወንጀል ምርመር ዲቪዥን ማዘዙን እና አስፈላጊ የሆኑ ማስረጃዎች ተሰባስበው አመልካች በተገኙበት ድጋሚ ኦዲት ተደርጎ ውጤቱ እንዲገለጽለት ቤተክርስቲያንዋን ማዘዙን፤ የኢትዮጵያ ምርጫ ቦርድ ጽ/ቤትም ለአቃቂ ቃሊቲ ክፍለከተማ ምርጫ ጽ/ቤት አመልካች ከሕዳር 27/2005 ዓ.ም እስከ የካቲት 11/2005 ዓ.ም በመራጮች እና እጩዎች ምዝገባ እንዲሁም ከመጋቢት 13 ቀን 2005 ዓ.ም እስከ ግንቦት 02 ቀን 2005 ዓ.ም ድረስ በወረዳ 06 ምርጫ ጽ/ቤት አስተባባሪነት ቅዳሜ እና እሁድን የበአል ቀናትን ጨምሮ ሲሰሩ ቆይተው ከግንቦት 12/2005 ጀምሮ ወደ መደበኛ ስራቸው መመለሳቸውን ለአዲስ አበባ ፖሊስ ኮሚሽን ከጻፈው ደብዳቤ መገንዘብ ተችሏል፤ በአዲቱ ሥራ ገንዘብ ያዥ፤ የሂሳብ ሹም እና የውስጥ ተቆጣጣሪ አስፈላጊዎች መሆናቸው የአዲት ሪፖርቱ ያስገነዝባል፤ አመልካች ሂሳብ ሹም በመሆናቸው ለአዲት ሥራው አስፈላጊ ቢሆኑም አዲቱ ሲሰራ አልነበሩም፤ ሒሳቡን የሠሩት ባለሙያዎች የአዲት ሥራው አስፈላጊ የሆኑ ገቢ እና ወጪ የሂሳብ ሰነዶች ባልተገኙበት የተከናወነ ስለመሆኑ በሂሳብ ስራው ሂደት ያጋጠሙን ችግሮች ናቸው በማለት ዘርዘረዋል። በመሆኑም አመልካች የተከሰሱበትን የእምነት ማጉዳል ወንጀል ለማረጋገጥ ዓይነተኛ ማስረጃ ሆኖ የቀረበው የአዲት ሪፖርት ውጤት የአመልካችን ጥፋት ሊያሳይ አይችልም በማለት የሥር ፍ/ቤት የሰጠውን ውሳኔ ሽሮ ለክሱ መነሻ የሆነው የአዲት ሥራ ግራ ቀኙ በተገኙበት እና በሚያቀርቡት ማስረጃ በገለልተኛ ሂሳብ አዋቂ በድጋሚ ተሰርቶ ሲቀረብ ይገባል፤ የሥር ፍ/ቤት የአዲት ሥራው ድጋሚ ተመርመረሮ የተገኘው ውጤት ከቀረበለት በኋላ የመሰለውን እንዲወስን በማለት ወስኗል። የሰበር አቤቱታው የቀረበው ይህን ውሳኔ በመቃወም ነው።

የአመልካች የሰበር አቤቱታ መሠረታዊ ይዘትም፡- ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት የሥር ፍ/ቤት የሰጠውን ውሳኔ ከሻረ በኋላ አመልካችን በነጻ ማሰናበት ሲገባው ቀደም ሲል ውሳኔውን የሰጠው ፍ/ቤት ጉዳዩን በድጋሚ እንዲያይ በማለት ጉዳዩን በመመለስ የሰጠው ውሳኔ መሠረታዊ የሆነ የሕግ ሥሕተት የተፈጸመበት በመሆኑ ሊታረም ይገባል የሚል ነው። የአመልካች የሰበር አቤቱታ ተመርምሮ ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት የቀረበለትን ይግባኝ አስቀርቦ ግራቶችን ካከራከረ በኋላ የሥር ፍ/ቤት ውሳኔ የሚነቀፍ ሆኖ ስለተገኘ ተሽሯል በማለት ከወሰነ በኋላ ከወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 195/2ለ ውጪ በሆነ ሁኔታ ጉዳዩ ወደ ሥር ፍ/ቤት ተመልሶ የግራቶች ማሥረጃ ተሰምቶ እንዲወሰን በማለት ጉዳዩን ወደ ሥር ፍ/ቤት የመለሰበትን አግባብነት ለማጣራት ሲባል ጉዳዩ በዚህ ችሎት እንዲታይ ተደርጓል። ለተጠሪ ጥሪ ተደርጎም ግራቶች በጽሑፍ ተከራክረዋል።

ተጠሪ በሰጠው መልስ የወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 195/2ለ/2 ጉዳዩ እንደገና እንዲታይ በግልጽ የሚደነግግ ባይሆንም ከአጠቃላይ የይግባኝ ዓላማ እና ግብ አንጻር ሊታይ የሚገባው ከመሆኑም በላይ ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት ትክክለኛ ፍትሕ ለመስጠት አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የሥር ፍ/ቤት ጉዳዩን አጣርቶ እንዲወስን ትዕዛዝ ከመስጠት የሚያግደው ነገር የለም በማለት የአመልካች አቤቱታ ውድቅ ሊደረግ ይገባል በማለት ተከራክሯል። አመልካችም የሰበር አቤቱታውን በማጠናከር የመልስ መልስ ሰጥቷል።

የጉዳዩ አመጣጥ በአጭሩ ከላይ የተገለጸው ነው። እኛም እንዲጣራ የተያዘውን ጭብጥ ከግራቶች ክርክር እና ለጉዳዩ አግባብነት ካላቸው ሕጎች ጋር በማገናዘብ እንደሚከተለው መርምረንዋል።

የፍ/ቤቶች ዋነኛ ሚና እውነትን አፈላልጎ ፍትሐዊ ውሳኔ መስጠት እንደሆነ ከወንጀል ህጉ እና ከወንጀል ሥነ-ሥርዓት ሕጉ ይዘት መገንዘብ ይቻላል። እውነትን ለማፈላለግ እና እውነቱ ላይ ለመድረስም ፍ/ቤቶች በሕገመንግሥቱ የተሰጣቸውን ሕገመንግሥታዊ ተልዕኮ በአግባቡ በመወጣት ክርክሩን መምራት ይጠበቅባቸዋል። በወንጀል ጉዳይ የተከሰሰ ሰው ጥፋተኛ ሆኖ ሊቀጣ የሚችለው ወይም ጥፋተኛ አይደለም ተብሎ በነጻ ሊለቀቅ የሚችለው ጥፋተኛ ሊያደርገው ወይም ነጻ ሊያስለቅቀው የሚችል ተገቢ የሆነ ማሥረጃ ሲቀርብበት ነው።

በተያዘው ጉዳይ ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት የአዲት ሪፖርቱ ግራቀኙ በተገኙበት ድጋሚ ተሰርቶ ውጤቱ ከቀረበ በኋላ ሊወሰን ይገባል ከሚል መደምደሚያ ላይ ሊደርስ የቻለው አመልካች የአዲት ምርመራው በሚከናወንበት ወቅት በሐገር አቀፍ ምርጫ በምርጫ አስፈጻሚነት ሥራ ላይ የነበሩ በመሆናቸው ነው፤ አመልካች ሂሳብ ሹም በመሆናቸው ለአዲት ሥራው አስፈላጊ ናቸው፤ አመልካች ባልተገኙበት የተከናወነው የአዲት ሥራ የአመልካችን ጥፋት ሊያሳይ አይችልም በማለት እንደሆነ ከይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት ውሳኔ መገንዘብ ይቻላል። ዓቃቤሕግ ያቀረበውን ክስ ለማስረዳት የሚያስችለውን በቂ ማሥረጃ ካላቀረበ ፍ/ቤቱ ተከላኸን በነጻ ሊያሰናብተው የሚገባ ቢሆንም በአመልካች በኩል የቀረበው የአዲት ሪፖርት በአመልካች ላይ ክስ ለመመስረት የሚያስችል በቂ ማሥረጃ ነው። ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት በሥር ፍ/ቤት የቀረበው የአዲት ሪፖርት አመልካችን ጥፋተኛ ለማስባል በቂ አይደለም ከሚል መደምደሚያ ላይ የደረሰው የአዲት ሪፖርቱ አመልካች ባልተገኙበት የተሰራ እና አመልካች ሒሳብ ሹም በመሆናቸው ምክንያት ለአዲት ሥራው አስፈላጊ መሆናቸውን አምኖ ግራቀኙ በተገኙበት እና ግራቀኙ በሚያቀርቡት ማስረጃ የአዲት ሥራው በገለልተኛ የሒሳብ ባለሙያ ተሰርቶ በሚቀርበው ውጤት መሠረት ሊወሰን ይገባል በማለት ነው። ይህ መደምደሚያም አመልካች ባልተገኙበት በተሰራው የአዲት ሪፖርት መሠረት አመልካች ጥፋተኛ እንዳይባሉ በሌላ በኩል ተጠሪ ክስ ለማስረዳት ያቀረበው የአዲት ሪፖርት አመልካች ባልተገኙበት የተሰራ ነው ስለተባለ ብቻ አመልካችን ከወዲሁ በነጻ እንዳይለቀቁ የሚያደርግ እና እውነትን አፈላልጎ ትክክለኛ ውሳኔ ለመስጠት መሆኑን መገንዘብ ይቻላል። አከራካሪው ጉዳይ እና የዚህ ችሎት ምላሽ የሚያሻው ዋነኛ ነጥብ ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት አመልካችን ጥፋተኛ ለማስባል ዓይነተኛ ማስረጃ ሆኖ የቀረበው የአዲት ሪፖርት አመልካች ባልተገኙበት የተሰራ ስለሆነ አመልካች ባልተገኙበት የተሰራው የአዲት ሪፖርት አመልካችን ጥፋተኛ ሊያስብል አይችልም ከሚል መደምደሚያ ላይ ከደረሰ በኋላ ጉዳዩን ወደ ሥር ፍ/ቤት መመለስ ይችላል ወይስ አይችልም የሚለው ነው።

የወ/መ//ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 143 ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት ትክክለኛ ፍርድ ለመስጠት አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ማንኛውንም ማስረጃ መጥራት እንደሚችል ይደነግጋል። ይህ ድንጋጌ ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት በሥር ፍ/ቤት በአግባቡ ያልተጣሩ ነጥቦች ሲገኙ እና ለትክክለኛ

ፍትሕ አሰጣጥ ሲባል መጣራት ያላባቸው ሆነው ሲገኙ ተገቢ የሆነውን ትዕዛዝ በመስጠት ጉዳዩ እንዲጣራ ማድረግ የሚችልበትን ሥርዓት የሚደነግግ ነው።

የወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 195/2/ለ/2 ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት ጥፋተኛ ነው በተባለበት ውሳኔ እና በቅጣቱ ይግባኝ በተባለ ጊዜ ጥፋተኛ ነው የተባለበትን ውሳኔ እና ቅጣቱን ሰርዞ ተከላሽን በነጻ ለመልቀቅ ወይም ፍርዱን ለውጦ ወይም ሳይለውጥ ቅጣቱን ያጸናል፤ ይጨምራል ወይም ይቀንሳል በማለት ይደነግጋል። ይህ ድንጋጌ ፍርድን መለወጥ፣ ቅጣትን ማጽናት፣ መጨመር፣ መቀነስ እንዲሁም ፍርድን ሰርዞ ተከላሽን በነጻ እስከመልቀቅ ድረስ ለይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት ሥልጣን የሰጠ ድንጋጌ እስከሆነ ድረስ ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት በተከላሽ ላይ የቀረበው ማሥረጃ ተገቢ በሆነ ምክንያት ድጋሚ ሲጣራ ይገባል ብሎ ሲያምንበት በድጋሚ ተጣርቶ እንዲወሰን በማለት ጉዳዩን ወደ ሥር ፍ/ቤት እንዳይመለስ የሚያደርገው ነው ተብሎ ሊተረጎም አይገባም። በእርግጥ ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 143 በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የአዲት ሪፖርቱ ግራቶች በተገኙበት በገለልተኛ የሒሳብ ባለሙያ ተሰርቶ እንዲቀርብለት ካደረገ በኋላ ራሱ ለመወሰን የሚችል ቢሆንም ጉዳዩ በይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት ቢወሰን የግራቶች የይግባኝ መብት የሚጣብብ በመሆኑ ጉዳዩን ለሥር ፍ/ቤት በመመለስ በሰጠው ውሳኔ ላይ የተፈጸመ መሠረታዊ የሆነ የሕግ ሥሕተት አላገኘበትም። በዚህም ምክንያት ተከታዩን ወስነናል።

ውሳኔ

የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመ.ቁ 001028 መጋቢት 12 ቀን 2008 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ በወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 195/2/ለ/2 መሠረት ጸንቷል።

መዝገቡ ተዘግቷል። ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ፋ/ዘ